Hapis Cezasının Para Cezasına Çevrilmesi

Bu yazımızda Türk Ceza Kanunu'nda yeri olan ve kısa süreli hapis cezasının para cezasına çevrilmesi konusu ele alınacaktır.

Kısa Süreli Hapis Cezası

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'na göre; kısa süreli hapis cezaları, adli para cezasına çevrilebilir. Kanunun 49. maddesi, kısa süreli hapis cezası hakkında bilgi vermektedir: "Hükmedilen bir yıl veya daha az süreli hapis cezası, kısa süreli hapis cezasıdır."

Kanuna 1 yıl veya daha az süreli hapis cezaları para cezasına çevrilebilir. Bu durumun bir istisnası bulunmaktadır. Suç tanımında hapis cezası ile adlî para cezasının seçenek olarak öngörüldüğü hallerde, hapis cezasına hükmedilmişse; bu ceza artık adlî para cezasına çevrilmez.

Hapis Cezasının Para Cezasına Çevrilmesi

Hâkim kısa süreli hapis cezasını para cezasına çevirirken sanığın ekonomik ve şahsi hallerini göz önüne alacaktır. Bu hususlara bakarak 20 TL- 100 TL arasında tam gün karşılığı miktar belirleyecek ve sanığın almış olduğu cezanın tam gün karşılığını bu miktar ile çarparak cezayı hesaplayacaktır.

Örnek vermek gerekirse; 180 gün hapis cezası verilmiş olsun. Hâkim suçun işleniş biçimi sanığın hal davranışları ve ekonomik durumuna göre tam gün karşılığı 20 TL belirlemişse: 20 TL x 180 gün= 3600 TL adli para cezası kararı verecektir.

Adlî Para Cezasının İnfazı

5275 sayılı Cezaların ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Kanunu'nda adli para cezasının nasıl infaz edileceği düzenlenmiştir:

Madde 106- (1) Adlî para cezası, Türk Ceza Kanununun 52 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen usule göre tayin olunacak bir miktar paranın Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir.

(2) Adlî para cezasını içeren ilâm Cumhuriyet Başsavcılığına verilir. Cumhuriyet savcısı otuz gün içinde adlî para cezasının ödenmesi için hükümlüye 20 nci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca bir ödeme emri tebliğ eder.

(3) (Değişik: 18/6/2014-6545/81 md.) Hükümlü, tebliğ olunan ödeme emri üzerine belli süre içinde adli para cezasını ödemezse, Cumhuriyet savcısının kararı ile ödenmeyen kısma karşılık gelen gün miktarı hapis cezasına çevrilerek, hükümlünün iki saat çalışması karşılığı bir gün olmak üzere kamuya yararlı bir işte çalıştırılmasına karar verilir. Günlük çalışma süresi, en az iki saat ve en fazla sekiz saat olacak şekilde denetimli serbestlik müdürlüğünce belirlenir. Hükümlünün, hakkında hazırlanan programa ve denetimli serbestlik görevlilerinin bu kapsamdaki uyarı ve önerilerine uymaması hâlinde, çalıştığı günler hapis cezasından mahsup edilerek kalan kısmın tamamı açık ceza infaz kurumunda yerine getirilir.

(4) (Değişik: 26/2/2008-5739/5 md.) Çocuklar hakkında hükmedilen adlî para cezasının ödenmemesi hâlinde, bu ceza hapse çevrilemez. Bu takdirde onbirinci fıkra hükmü uygulanır.

(5) Adlî para cezasının hapse çevrileceği mahkeme ilâmında yazılı olmasa bile üçüncü fıkra hükmü Cumhuriyet Başsavcılığınca uygulanır.

(6) Hükümde, adlî para cezası takside bağlanmamış ise, bir aylık süre içinde adlî para cezasının üçte birini ödeyen hükümlünün isteği üzerine geri kalan kısmının birer ay ara ile iki eşit taksitte ödenmesine izin verilir. İlk taksidin süresinde ödenmemesi hâlinde, verilen ikinci takside ilişkin izin hükümsüz kalır.

(7) Adlî para cezası yerine çektirilen hapis süresi üç yılı geçemez. Birden fazla hükümle adlî para cezalarına mahkûmiyet hâlinde bu süre beş yılı geçemez.

(8) (Değişik: 18/6/2014-6545/81 md.) Hükümlü, hapis yattığı veya kamuya yararlı işte çalıştığı günlerin dışındaki günlere karşılık gelen parayı öderse hapisten çıkartılır veya kamuya yararlı işte çalıştırılma sona erer.

(9) (Değişik: 26/2/2008-5739/5 md.) 16 ncı madde hükümleri saklı kalmak üzere, adlî para cezasından çevrilen hapsin infazı ertelenemez ve bunun infazında koşullu salıverilme hükümleri uygulanmaz. Hapse çevrilmiş olmasına rağmen hak yoksunlukları bakımından esas alınacak olan adlî para cezasıdır.(2)

(10) (Mülga: 26/2/2008-5739/5 md.)

(11) İnfaz edilen hapsin veya kamuya yararlı işte çalışmanın süresi, adlî para cezasını tamamıyla karşılamamış olursa, geri kalan adlî para cezasının tahsili için ilâm, Cumhuriyet Başsavcılığınca mahallin en büyük mal memuruna verilir. Bu makamlarca 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre kalan adlî para cezası tahsil edilir.”

Sonuç

Alesta Hukuk ve Danışmanlık ofisi uzman kadrosu ile hukuki konularda danışmanlı ve dava takibi hizmeti vermektedir. Ceza Hukuku hakkında diğer makalelerimizi incelemek ve bilgi edinmek ceza hukuku bölümünü takip edebilirsiniz.